

El rock surt de l'ou al País Valencià

El Mercat de Música Viva de Vic comptarà enguany amb l'actuació de dos joves grups de rock del País Valencià: Munlogs i Obrint Pas. Són dos representants de l'incipient moviment de rock en català que està revolucionant el sud.



L'endemà del primer Tirant de Rock a la plaça de bous tothom sabia que havia passat alguna cosa important. Per primera vegada, el rock cantat en català havia pres València. I entre els grups que triomfaven al Principat, n'hi havia del sud que també volien treure el cap. Amb més o menys fortuna, els conjunts valencians que s'havien atrevit a cantar en la nostra llengua van sortir de la clandestinitat. Però llavors començava el més difícil: aconseguir que aquelles excepcions musicals deixessin de ser-ho. Cinc anys després del primer Tirant de Rock, es pot començar a ser optimista.

Destinació: Vic. El dissabte a la nit, a la Rambla del Passeig de Vic actuarà el grup convidat del cicle de concerts joves Cantonada: els Munlogs. Per segona vegada, el conjunt d'Alboraia participarà al Mercat de Música Viva de Vic, un fet que ni podien imaginar fa només tres anys, quan van començar a tocar. Com tampoc no podien imaginar que el 1996 presentarien el primer compacte, editat per una discogràfica gironina. De fet, és un dels pocs —si no l'únic— grup del País Valencià que ha tret un CD per canals normals: buscant una discogràfica comercial i entrant al seu catàleg, com ho va fer Sopa de Cabra o Els Pets. Però, sens dubte, és la punta de l'iceberg. Munlogs són conscients que amb un compacte sota el braç canvien moltes coses: "Primer, gravar-lo va ser una il·lusió, després una *faena!*", riu Josep Riera, un dels membres del grup, i continua seriós, "ara tenim clar que la música és un treball més per a nosaltres". Riera ha vist com en poc temps ha canviat tot al seu voltant: "Al principi hi havia dos o tres grups, que devien portar una mala política perquè no van arribar a gravar cap disc. Després vam arribar nosaltres i alguns grups més. Ara ja hi ha competència de veritat".

Aquest augment de la temperatura musical el va detectar de seguida *Enderrock*, la revista de rock en català feta a Barcelona.

Des del primer moment —el 1993—, *Enderrock* va constatar l'interès del rock en la nostra llengua gràcies a les nombroses subscripcions i vendes de discos per correu que procedien del sud. Però a poc a poc, l'interès també es va traduir en cartes a la redacció demanant informació sobre grups valencians. Finalment, quan l'any passat va convocar el primer concurs de maquetes per a grups que canten en català es van sorprendre de la quantitat que en van arribar del País Valencià. En aquella ocasió, Munlogs va ser un dels quatre grups guanyadors, i això li va permetre actuar per primera vegada al Mercat de Música Viva. Lluís Gendrau, director d'*Enderrock* explica que "aquest any la resposta dels grups valencians ha estat espectacular, i a més

L'àrea metropolitana de València, a diferència de Barcelona, participa plenament de l'efervescència.

molts dels que s'han presentat tenen força qualitat". Prova d'això és el fet que cinc dels catorze semifinalistes provenen de la ciutat de València. Els finalistes desempataran a Vic. I entre ells, Obrint Pas, un dels conjunts que arrossega més seguidors a les comarques del sud.

Així doncs, dos grups de rock en valencià coincidiran al Mercat de Música Viva, la principal mostra de música del nostre país.

L'ajuda de les ràdios. El periodista Vicent Contrí és probablement la persona que més coneix el fenomen dels nous grups al País Valencià. A principi dels 90, Contrí feia un programa a Ràdio Lluna de Manises on posava tota

mena de música. I fa tres anys es va adonar que ja hi havia prou producció per dedicar l'espai exclusivament a la música feta en català. I així va néixer *Noves fórmules de rock n'rajoles*. Sonaven el rock que es feia al Principat i els pocs grups valencians que hi havia. Ara, el periodista afirma que "hi ha tants grups valencians que podrien omplir l'hora sencera del programa". Vicent Contrí explica que les ràdios petites, que no reben pressions polítiques, han començat a posar cançons d'aquests grups joves: "el rock d'ací està seguint una evolució pareguda a la que va seguir el rock del Principat encara que a anys de distància. I les ràdios municipals i petites també hi fan el seu paper". Un exemple d'emissora que ha promogut el rock en català



des del principi és Ràdio Nova, que des del programa *A la nostra marxa* ha impulsat projectes tan interessants com els concursos de maquetes anuals o la I Mostra de Pop-rock en Valencià, feta recentment. No es pot dir el mateix, en canvi, dels grans mitjans de comunicació. Radiotelevisió Valenciana, per exemple, ignora tossudament aquest moviment que creix sense parar. L'única excepció és la del programa *Al teu ritme* de Ràdio 9, on, a contracorrent, el respectat Fermín Larrondo continua introduint sovint grups de rock en català. Gràcies a aquesta excepció, hem pogut conèixer com sona la seva música en versió acústica, ja que una vegada al mes l'estudi de

Munlogs va ser un dels grups guanyadors del primer concurs de maquetes en català que va organitzar la revista 'Enderrock' l'any passat. Actuaran enguany al Mercat de Música Viva de Vic.



l'emissora es converteix en escenari de concerts desendollats.

Els mitjans de comunicació del país però, no donen més que una tímida ajuda, que gairebé cau en el buit donat el desert d'infraestructures amb què s'enfronten els grups.

Sense indústria. Rosabel Gumbau és la cap del departament de promoció d'Acció Cultural del País Valencià (ACPV). Aquesta àrea organitza el Tirant de Rock, i també s'hi duen a terme les activitats de *management* –busquen concerts als grups que ho demanen–. De manera que Gumbau ha seguit molt de prop l'evolució musical del país. Ella està convençuda que el rock en català comença a tenir molt de pes al País Valencià, però que s'ha enfrontar a

A la dreta, Obrint pas. Baix, Dropo. Els grups valencians s'han d'enfrontar a molts problemes a causa de la falta d'indústria musical.



ARXIU / RAFA GIL

ARXIU

Seguint el ritme actual, en dos o tres anys ja hi haurà una dotzena de discos valencians a les botigues.



molts problemes, causats sobretot per la falta d'indústria musical: "Això segurament també ho pateixen els grups en espanyol o en anglès que treballen ací. L'única que funciona perfectament al País Valencià és la indústria de la música de discoteca. I està clar que la qualitat dels grups de rock serà molt més bona quan hi hagi una bona infraestructura i millors possibilitats tècniques. Amb una indústria com cal es podrà sortir de l'*amateurisme*". En aquest punt coincideixen tots els grups. Falten sales on actuar, falta contractació i distribució, però sobretot falta resoldre el problema històric de la manca de segells discogràfics, que donaria solidesa a l'oferta valenciana. Munlogs tenen clara la situació: "com que falten infraestruc-

tures, s'ha de lluitar a soles". I contra aquesta soledat, Vicent Contrí vol impulsar una associació de grups, deixant de banda les diferències i fent front comú.

Arriben els valencians. Conscients de les limitacions actuals, els joves músics s'adonen que cal treure'n tant de partit com es pugui. És important ser presents a tot arreu, i per això tot s'hi val a l'hora de sonar: es donen a conèixer a revistes, concursos, festes d'entitats... A poc a poc, la música en català va sortint dels ambients estrictament nacionalistes –on sempre se'ls ha acollit amb entusiasme– per ampliar les seves zones d'actuacions. Fins i tot, gràcies a la insistència o a l'augment de la qualitat –qui sap–, s'ha aconseguit

que per primera vegada els grups que canten en català hagin tingut algun representant al circuit de rock de l'Institut Valencià de la Joventut (IVAJ), un territori que fins ara tenien vedat per obscures raons. És un pas més cap a la desitjada normalitat. Però encara en falten molts, de passos, per aconseguir-la. No es poden obviar els prejudicis contra l'expressió en la nostra llengua, a vegades per falta de costum de sentir el rock en un idioma diferent de l'anglès o l'espanyol, i a vegades per pures motivacions antivalencianes. Tot i això, fora de València cada vegada és menys estrany que en pobles amb ajuntaments –teòricament– hostils es programin concerts de grups en català a la festa major.

També es camina cap a la normalitat pel que fa a les sortides del País Valencià. Després d'anys revent Ocults, Sopa de Cabra o Sau, ara els grups del sud comencen a tornar les visites. El cas d'Obrint Pas i Munlogs a Vic és rellevant perquè coincideixen tots dos en un marc molt especial, però el fet és que a poc a poc es van fent més freqüents els intercanvis entre el sud i el nord. Per això, l'impuls que es necessita, segons el parer de Vicent Contrí, és "que les discogràfiques de Barcelona o de Girona

Rock en català de doble velocitat

ARXIU / CARLES FARGAS



El País Valencià segueix els passos del *boom* del rock en català que va viure el Principat a principi dels anys 90? Aquesta és una qüestió que ningú no s'atreveix a contestar amb fermesa. A continuació hi ha algunes claus per comparar les dues situacions i treure'n conclusions, si correspon.

—**Els grups:** En el cas del Principat, la majoria provenia de fora de Barcelona. En canvi, al País Valencià, l'àrea metropolitana participa plenament de

l'efervescència. Una condició comuna dels dos casos és que en la primera fase, hi ha força incomunicació entre la capital i els altres pobles.

—**El públic:** És força jove en els dos casos. En general són nois i noies que han estudiat en català a l'escola. Al Principat, a mesura que es converteix en un producte massiu i normalitzat, amplia la base de públic cap a sectors menys "catalanitzats". Al País Valencià encara es troba bastant tancat en els cercles de militància nacionalista.

—**Mitjans de comunicació:** El rock en català no es normalitza fins que no comença a aparèixer amb insistència als mitjans. El paper de les emissores de ràdio va ser cabdal en el cas del *boom* del Principat, com ho comença a ser també al del País Valencià. Els diaris barcelonins, en general, van tractar el fenomen amb menyspreu fins que l'èxit de públic els va obligar a canviar la política i a elaborar suplementos, reportatges i entrevistes als protagonistes. La televisió sempre ha estat

una plaça dura per al rock del país. L'única excepció al Principat va ser el programa *Zona B* del Canal 33, dedicat exclusivament al rock en català. Ara, al programa musical *Sputnik*, els grups locals comparteixen protagonisme amb els de fora.

—**Concerts:** El *boom* del rock en català al Principat va fer descobrir als ajuntaments que si combinaven orquestres de ball amb grups de rock a la festa major, els joves es quedaven. Quan els grups comencen, els concerts acostumen a servir per satisfer el gust de tocar en públic, guanyar-se el sopar en alguns casos i conèixer gent de pobles veïns que els convidaran a actuar-hi. **A. R.**

ARXIU



comencen a fixar grups valencians. Haurien de fer com amb els mallorquins, que almenys n'hi ha un a cada segell: això permetria fer concerts amb grups del Principat". Aquestes relacions entre els músics de les diferents zones dels Països Catalans tenen precedents: Al Tall, Raimon i Joan Amèric són alguns dels artistes que tenen públic a tot el país, on se'ls accepta i se'ls demana d'una manera natural. Tots, però, pertanyen al món de la cançó. Del rock hi ha poques excepcions —com la de Remigi Palmero que està en una discogràfica del Principat i acaba d'actuar a Barcelona—, però cap experiència estable, i encara menys, de la nova generació de músics. En

això, Munlogs seran els pioners.

Per no oblidar. La nova generació de grups de rock neix amb força. Les línies en valencià donen els seus fruits, i un d'aquests és sens dubte aquesta proliferació de maquetes plenes de frescor que envaeixen emissores de ràdio, diaris, revistes i despatxos de programadors. No tenen consciència de moviment però sens dubte ho seran. Malgrat la varietat d'estils, de motivacions o de qualitat, grups com Anselmos, Gramoxone Ska, Owix, Senglar, Dro-po, Orgasme, The Jam-Ones, Fil d'Aram, Metall i So o els ja citats Munlogs i Obrint Pas formen part de la primera gran generació de rock en la nostra llengua. Han

començat al mateix temps i estan esgotant l'etapa de les maquetes de música. Els rumors de l'edició de nous compactes cada vegada corren més, i això vol dir que, seguint el ritme actual, en dos o tres anys ja hi haurà una dotzena de discos valencians a les botigues.

És impossible predir què se'n farà de cada un d'aquests grups —crema molt estar a la primera línia de front—, però el que està clar és que un fenomen d'aquesta magnitud marcarà el futur de la música al País Valencià. I el que és més important, en paraules de Josep Riera, és que "això ja no es pot aturar".

Agnès Rotger